ΜΙΑ ΕΚΣΤΡΑΤΕΙΑ ΤΟΥ «ΜΠΟΥΚΕΤΟΥ»

ΑΝΕΚΔΟΤΑ ΤΩΝ ΕΞΕΧΟΝΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

ΟΜΙΛΟΥΝ ΟΙ κ. κ. ΘΕΟΦΡΑΣΤΟΣ ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΔΗΣ, ΠΑΝΤΕΛΗΣ ΧΟΡΝ ΚΑΙ ΕΛ. ΝΕΓΡΕΠΟΝΤΗ ("Αλκης Θρύλος)

Ένα τραγικὸ ἀνέκδοτο τοῦ Σακελλαρίδη. Πῶς ἀπέθανε ὁ ἄνθρωπος τοῦ ὁποίου ηὐχήθη τὴν προηγουμένην τὸν θάνατον! Ἡ Κα Νεγρεπόντη εἰς χεῖρας τῶν ἐκδοτῶν. Πῶς τῆς ἐσαλατοποίησαν ἕνα διήγημα. Ὁ κ. Χόρν καὶ τὸ πρῶτο του ἔργο. Στὸ Ναυτοδικεῖο ἐπί... προσβολῇ τῆς δημοσίας αἰδοῦς! Οἱ πυρετοί. Ὁ Ναύαρχος Κουντουριώτης δὲν δίδει κινίνο. Καὶ τοὺς τὸ στέλνει... μιὰ ἐχθρικὴ ὀβίδα!...κτλ. κτλ.

Ο κ. ΘΕΟΦΡΑΣΤΟΣ ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΔΗΣ

— Τὸ πρῶτο μου ἔργο, ἤρχισε νὰ μᾶς λέγῃ ὁ δημοφιλέστατος Ἕλλην μουσικοσυνθέτης κ. Θεόφραστος Σακελλαρίδης, εἰς ἕνα καμαρίνι τοῦ θεάτρου Κυβέλης, ἦταν ὁ «Πειρατὴς» μελόδραμα μονόπρακτο, τὸ ἔμμετρο λιμπρέτο τοῦ ὁποίου εἶχε γράψει ὁ μακαρίτης Πολύβιος Δημητρακόπουλος διασκευάσας καταλλήλως τὸ γνωστὸν ἐπικολυρικό του ποίημα: «Ὁ Κουρσάρος». Ὁ«Πειρατὴς»ἐπαίχθη τὸ 1908. Τὸ 1909, ἐπάνω σὲ λιμπρέτο τοῦ Πολυβίου πάλιν, ἔγραψα τὸ «Σία καὶ ἀράξαμε». Ἡ παράστασις τοῦ ἔργου αὐτοῦ ἀληγορεύθη ἀπὸ τὴν δεύτερη ἀκόμη βραδειά, διότι ἦτο μιὰ σάτυρα ἀρκετὰ τσουχτερὴ τοῦ ναυτικοῦ μας. Ἡ πρώτη μου μεγάλη ἐπιτυχία ἦταν ἡ «Περουζέ» ἡ ὁποία ἐπαίχθη δύο ἔτη ἀργότερα.

— Εἶχα πολλὰ ἐπεισόδια στὴ ζωή μου,ἀπαντᾶ εἰς σχετικὴν ἐρώτησίν μας ὁ κ. Σακελλαρίδης, θὰ σᾶς διηγηθῶ ὅμως ἕνα τὸ ὁποῖον μοῦ ἔκανε ἐξαιρετικὴν ἐντύπωσι. Ἔχω τὴν ἰδέα ὅτι ἡ βαρυγκόμια, ἡ κακογλωσσιὰ καὶ ἡ βασκανία, εἶνε οἱ τρεῖς σατανικώτερες δυνάμεις τοῦ κόσμου αὐτοῦ. Τὶς δυὸ τελευταῖες δὲν τὶς εἶχα ποτέ. Ἡ πρώτη μοῦ ἐκόλλησε κάποτε. Τὸ 1910, ὅτι εἶχα ἐπιστρέψει ἀπὸ τὴν Ἰταλία, ἄρχισα νὰ γράφω τὴν «Περουζέ». Ἦταν τὸ πρῶτο σοβαρό μου ἔργο καὶ τὴν ἔγραφα μὲ μιὰ θέρμη, μ' ἕναν ἐνθουσιασμὸ ποὺ σπάνια ξαναβρῆκα ἔκτοτε. Μιὰ μέρα, ἐκεῖ ποὺ ἐργαζόμουν, μ' ἐπεσκέφθη, ἕνας φίλος μου, ἀνώτερος διπλωματικὸς ὑπάλληλος, κύριος πολὺ καθὼς πρέπει καὶ καθ' ὅλα ἀξιαγάπητος ἄνθρωπος. Ἤξευρα ὅτι ἔπαιζε πιάνο καὶ κατεγίνετο μὲ τὴν μουσικὴ ἐρασιτεχνικῶς, δὲν ἐφανταζόμουν ὅμως ποτὲ ὅτι ἦτο δυνατὸν νὰ γράψῃ καὶ ἔργο. Καὶ ὅμως εἶχε προχωρήσει καὶ ἕως ἐκεῖ καὶ μοῦ ἐδήλωσε ὅτι εἶχε γράψει μιὰ ὄπερα. Ζητοῦσε λοιπὸν νὰ τοῦ τὴν διορθώσω, νὰ τὴν ἐνορχηστρώσω καὶ νὰ ἐπιμεληθῶ τὸ ἀνέβασμά της στὴ σκηνή.

Ὁ κ. Θεόφραστος Σακελλαρίδης

—Ἐν ἀνάγκῃ ἐπρόσθεσε,θὰ σοῦ δώσω καὶ δέκα χιλιάδες δραχμές.

Ἐπειδὴ ἦταν φίλος μου δὲν μπόρεσα νὰ τοῦ ἀρνηθῶ τὴν χάρι καὶ τοῦ εἶπα νὰ μοῦ στείλῃ τὸ ἔργο του. Δὲν θυμοῦμαι τὸν τίτλο του. Ὅσο γιὰ τὴν ὑπόθεσί του μοῦ φαίνεται ὅτι ἐπρόκειτο γιὰ μιὰ κοπέλλα ποὺ τὴν κλείνουν στὸ μονάστηρι, ἀλλ' ἐκείνη τὰ φκιάνει μὲ κάποιον καὶ φεύγει. Ὅταν ἔλαβα τὰ χειρόγραφά του εἶδα μ' ἔκπληξι ὅτι οἱ τρεῖς πράξεις ἦταν μόνον ἑβδομῆντα σελίδες. Ἡ μουσικὴ ἐντελῶς ἀσήμαντη, τὸ δὲ λιμπρέτο στῖχοι τοῦ κάρρου. Μιὰ ρίμα μοῦ μένει ἀκόμα στὸ νοῦ:

Πάμε, τώρα ἀπὸ δῶ,
καὶ γιὰ συντομία
ἂς πάρουμε ἕνα... λανδώ!...

Ἀπὸ ποῦ νἄρχιζα καὶ ποῦ νὰ τελείωνα; Ἔπρεπε τὸ ἔργο του νὰ γραφῇ ἐξ ὁλοκλήρου ἀπὸ τὴν ἀρχή. Δὲν μποροῦσα ὡς τόσο ν' ἀφήσω στὴ μέση τὴν «Περουζέ». Θέλοντας καὶ μὴ λοιπόν, γιὰ νὰ μὴ δυσαρεστήσω τὸν φίλον μου, ἐργαζόμην καὶ στὰ δύο ἔργα συγχρόνως, βλαστημῶντας τὸν φίλο μου γιὰ τὴν ἔμπνευσι ποὺχε νὰ γράψῃ ὄπερα.

Σὲ λίγες μέρες ὁ φίλος μου, ἦρθε καὶ μὲ παρεκάλεσε νὰ τελειώσω γλήγορα τὸ ἔργο του, γιατὶ ἤθελε λέει, νὰ τὸ δώσῃ νὰ τὸ παίξῃ στὸ... μελόδραμα. Τὸν λυπήθηκα καὶ ξανάπιασα τὴν δουλειά. Ἀλλὰ μὲ περισσότερη ἀπὸ ποτὲ βαριεστισμάρα. Δὲν ἦταν δουλειὰ γιὰ μένα τὸ διόρθωμα ἐκεῖνο. Ἦταν σωστὰ καταναγκαστικὰ ἔργα.

Ἀπὸ τὴν ἡμέρα ποὺ μὲ παρεκάλεσε νὰ βιαστῶ νὰ τελειώσω τὸ ἔργο του,δὲν πέρασε οὔτε στιγμὴ ποὺ νὰ μὴν ξεφύγῃ ἀπὸ τὰ στήθη μου ἕνα ἄχ! ἢ ἕνα οὔφ!, ἕως ὅτου ἕνα ἀπόγευμα σὲ στιγμὴ ὑπερτάτης ἀγανακτήσεως, εἶπα:

— Μὰ τὶ διάβολο γυρεύει ὁ ἄνθρωπος αὐτός; Δὲν πεθαίνει ἐπιτέλους νὰ ἡσυχάσω!

Σὰ νὰ τὸ εἶχα παραγγείλει. Τὴν ἄλλη μέρα μοῦ ἔφεραν τὸ νεκρώσιμό του!... Ὁ φίλος μου εἶχε πεθάνει ἀπὸ συγκοπή, συνεπεία ὀξυτάτης νευρίτιδος, τὴν ὥρα ἀκριβῶς ποὺ εἶχα εὐχηθεῖ τὸν θάνατό του.

Τὶ ἐντύπωσι μοῦκανε αὐτὴ ἡ σύμπτωσις καὶ πόσο λυπήθηκα, θὰ τὸ ἐννοεῖτε βέβαια...

Η κ. ΕΛΕΝΗ ΝΕΓΡΕΠΟΝΤΗ ("Αλκης Θρύλος)

Ἡ ὑπὸ τὸ ψευδώνυμον "Αλκης Θρύλος γράφουσα λογία κυρία Ἑλένη Νεγρεπόντη, εἶχε τὴν καλοσύνη νὰ μᾶς ἀφηγηθῇ τὸ κάτωθι ἐπεισόδιο τῆς φιλολογικῆς της ζωῆς:

— Κάποτε ἕνα περιοδικὸ, δὲ θὰ σᾶς πῶ ποιό, μοῦ ζήτησε νὰ τοῦ στείλω συνεργασία μου. Εὐχαρίστως δέχτηκα κι' ἔστειλα ἕνα διήγημά μου, ἀπὸ τὰ πιὸ καλά μου. Ὅταν ὅμως ἐκυκλοφόρησε τὸ τεῦχος, ποὺ ἔπρεπε νὰ τὸ ἔχῃ, μ' ἔκπληξί μου εἶδα πὼς εἶχε δημοσιεύσει τὸ διήγημά μου ἐντελῶς παραλλαγμένο. Αὐτὸ φυσικὰ μὲ θύμωσε ἀρκετὰ στὴν ἀρχή. Τοὺς ἔστειλα λοιπὸν ἕνα γράμμα μου,καὶ τοὺς ἔλεγα πὼς ἔπρεπε νὰ δείχνουν περισσότερο σεβασμὸ στὴν τέχνη καὶ στοὺς συνεργάτας των. Ἐγέλασα ὅμως μὲ τὴν ἀφέλειά τους,ὅταν εἶδα νὰ μοῦ γράφουν καὶ νὰ μοῦ δικαιολογοῦνται πὼς ἐπειδὴ εἶχαν χάσει τὸ χειρόγραφό μου, καὶ δὲν ἤθελαν νὰ μ' ἐνοχλήσουν δεύτερη φορά, ἀναγκαστήκανε νὰ... ξαναγράψουνε μόνοι τους τὸ διήγημα καὶ νὰν τὸ δημοσιεύσουν ὅπως τὸ θυμόντουσαν. Ἐπειδὴ συνηθίζω νὰ μὴ θυμώνω, γέλασα φυσικὰ γιατὶ βρῆκα ἀρκετὰ διασκεδαστικὸ τὸ πρᾶγμα. Τὶ ἄλλο μποροῦσε ἡ ἀφέλειά τους, νὰ μοῦ φέρῃ παρὰ γέλια, βέβαια. Νὰ σημειώσετε δὲ ὅτι, τόσο δὲ θέλησα νὰ τοὺς δείξω πὼς τὸ πρόσεξα, ποὺ τοὺς ξανάστειλα πάλι συνεργασία μου. Τὶ ἔπρεπε λοιπὸν νὰ κάνω; Εὐτυχῶς ὅμως τὸ ἴδιο αὐτὸ, παραλλαγμένο ἀπὸ κείνους, διήγημά μου, τὸ δημοσίευσα δεύτερη φορὰ καὶ σ' ἄλλο περιοδικό, διορθωμένο ὅμως αὐτὴ τὴν φορὰ ἀπὸ... μένα τὴν ἴδια.

Ἡ κ. Ἐλ. Νεγρεπόντη ("Αλκης Θρύλος)

Ο κ. ΠΑΝΤΕΛΗΣ ΧΟΡΝ

— Τὸ πρῶτο μου ἔργο, μᾶς λέγει ὁ κ. Παντελῆς Χόρν,τὸν ὁποῖον συναντήσαμε ἕνα πρωῒ εἰς τὸ καφενεδάκι τοῦ θεάτρου Κοτοπούλη, ἦταν τὸ «Ἀνεχτίμητο» δρᾶμα, τὴν ὑπόθεσι τοῦ ὁποίου εἶχα πάρει, ἀπὸ τὸ πασίγνωστο δημοτικὸ τραγοῦδι τὸ «Γεφῦρι τῆς Ἄρτας». Εἰς τὸ ἔργο μου αὐτὸ ὑπῆρχαν «καλλικαντζάροι» παίζοντες καὶ ἐρωτοτροποῦντες μὲ νεράϊδες. Τὰ ἐρωτικὰ αὐτὰ παιχνίδια ἐχαρακτηρίσθηκαν ἀπὸ ὡρισμένους ἀνωτέρους μου ἀξιωματικοὺς τοῦ ναυτικοῦ, στὸ ὁποῖον ὑπηρετοῦσα τότε ὡς ἀξιωματικὸς καὶ ἐγώ, ἐπιλήψιμα (σόκιν) καὶ παρεπέμφθην στὸ ναυτοδικεῖο... ἐπὶ προσβολῇ τῆς δημοσίας αἰδοῦς!.. Τὸ ναυτοδικεῖον,ἐννοεῖται,μὲ ἀπήλλαξε τῆς κατηγορίας διὰ βουλεύματος, ὁ κυβερνήτης ὅμως τοῦ πλοίου μας, μοῦ εἶπε:

— Περίμενα ὄχι αὐτὰ (θεατρικὰ ἔργα δηλαδὴ) ἀπὸ σένα, Χόρν, ἀλλὰ καμμιὰ... «πυροβολική»...

Καὶ τώρα τὸ ἀνέκδοτο:

— Ὅταν τὸ 1912—13 κατελάβαμε τὴν Ἴμβρο, οἱ περισσότεροι ναῦτες, καὶ ἐγὼ μαζί,τοῦ πλοίου ὅπου ὑπηρετοῦσα ὡς ἔφεδρος ἀξιωματικός, εἴχαμε προσβληθῇ ἀπὸ ἑλώδεις πυρετούς. Ἐπειδὴ δὲν εἴχαμε κινίνο ἐζήτησα ἀπὸ τὸν ναύαρχο κ. Κουντουριώτη, κυβερνήτην τότε τοῦ «Ἀβέρωφ» ὁ ὁποῖος ὅμως δὲν μᾶς ἔδωκε, γιστὶ, καθὼς μᾶς εἶπε, τὸ ἐχρειάζετο γιὰ τοὺς δικούς του ναῦτες. Ὅταν μετὰ λίγες ἡμέρες ἔγινε ἡ ναυμαχία, ἕνα βλῆμα ἐτρύπησε τὸν «Ἀβέρωφ» ἀκριβῶς στὸ μέρος ὅπου εὑρίσκετο ἡ φαρμακαποθήκη του. Ἀπὸ τὸ ἄνοιγμα ἐχύθηκαν στὴ θάλασσα πολλὰ φάρμακα, μεταξὺ δὲ αὐτῶν καὶ ἕνα γυάλινο βάζο κινίνου, τὸ ὁποῖον λόγῳ τῆς ἐλαφρότητός του, ἐβγῆκε στὴν ἀκρογιαλιά, ὅπου τυχαίως τὸ εἶδα καὶ τὸ πῆρα.

Ἀργότερα, παρουσιασθείσης εὐκαιρίας, εἶπα στὸν ναύαρχο Κουντουριώτη:

— Κυβερνῆτα, δὲν θελήσατε νὰ μᾶς δώσετε κινίνο,καὶ τὸ κινίνο ἦρθε μόνο του σὲ μᾶς.

Καὶ τοῦ ἐξήγησα τὶ εἶχε συμβεῖ.

Ἀπόδειξις τῆς σπουδαιότητος,τῆς σημαντικότητος καὶ τῆς βαρύτητος τῶν ἀνεκδότων τῶν ἐξεχόντων Ἑλλήνων, τὰ ὁποῖα δημοσιεύουμε εἶνε καὶ ἡ κάτωθι ἐπιστολὴ τοῦ κ. Θ. Πελεκίδη, ἀντιπροσώπου τοῦ Ἀγγλικοῦ περιοδικοῦ «Tit Bits»:

«Κύριε Διευθυντά,

»Ἐπειδὴ παρετήρησα ὅτι τὰ ἐσχάτως δημοσιευόμενα ἀνέκδοτα ἐπιφανῶν Ἑλλήνων, παρουσιάζουν ἐνδιαφέρον διὰ τὸ γνωστὸν ἀγγλικὸν περιοδικὸν «Tit Bits» τοῦ ὁποίου τυγχάνω συνεργάτης, σπεύδω νὰ σας ἐρωτήσω ἐὰν θὰ εἴχατε καμμίαν ἀντίρρησιν εἰς την δημοσίευσιν αὐτῶν ἐν τῷ ρηθεντι περιοδικῷ. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει θὰ σας παρακαλέσω νὰ μοὶ ἀποστείλετε ὅλα τὰ φύλλα εἰς τὰ ὁποῖα ἔχουν δημοσιευθῇ τοιαῦτα, γνωρίζοντές μοι τὸ ἀντίτιμον ἵνα σας τὸ καταβάλω. Ἐλπίζων νὰ τύχω εὐμενοῦς ἀπαντήσεώς σας ὅσον τὸ δυνατὸν ταχύτερον. Διατελῶ μεθ' ὑπολήψεως Θ. ΠΕΛΕΚΙΔΗΣ»

ΣΤΟ ΠΡΟΣΕΧΕΣ:

Ἀνέκδοτα τῶν κ. κ. Ν. Λάσκαρη, Λάμπρου Πορφύρα, καὶ Ἠλία Οἰκονομίδη. Ἡ